

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Alueiden sopeuttamistoimet ja alijäämien kattaminen 2026 loppuun mennessä

ETUNIMI SUKUNIMI, NIMIKE
TILAISUUDEN NIMI
PP.KK.VVVV

Yhteenveto

- Alueiden vuoden 2026 lopulla kertyneitä alijäämiä on arvioitu kahdella eri skenaariolla
 - Skenaario A: Muutosohjelmien tavoitteet sopeutuksesta toteutuvat täysimääräisesti
 - Skenaario B: Vuoden 2024 alijäämä heikkenee tilinpäätösennusteen 1,4 mrd. eurosta 1,6 mrd. euroon ja muutosohjelmien tavoitteista toteutuu 50%
- Molemmissa skenaarioissa pääosa alueista ei saa alijäämiään katettua määräajassa
- Alueelliset erot ovat suuria ja joillakin kertynyt alijäämä voi vaatia vielä useamman vuoden sopeutuksen
- Skenaariot ovat laskennallisia, mutta voidaan pitää erittäin todennäköisenä, että iso osa alueista ei saa alijäämiään katettua vuoden 2026 loppuun mennessä edes nykyisten sopeutusohjelmien toteutuessa täysimääräisesti
- Erityisesti jälkimmäinen skenaario aiheuttaisi merkittävän kehysvarauksen ylityksen: kehysvaraus ylittyisi n. 300 milj. eurolla v. 2026, n. 120 milj. eurolla v. 2027 ja n. 300 milj. eurolla v. 2028

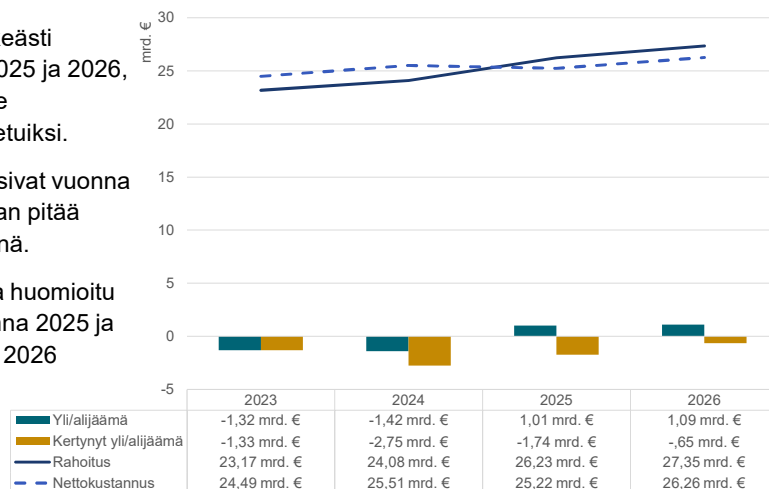

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Skenaario A: Muutosohjelmien tavoitteet toteutuvat täysimääräisesti

Hyvinvointialueiden talouden kehitys 2023-2026

- HVA-talous kääntyy selkeästi ylijäämäiseksi vuonna 2025 ja 2026, mutta alijäämät eivät tule kokonaisuudessaan katetuiksi.
- Nettokustannukset laskisivat vuonna 2025 -1,1 %, mitä voidaan pitää varsin epätodennäköisenä.
- Alueiden sopeutustoimia huomioitu yht. 1,3 mrd. euroa vuonna 2025 ja 1,59 mrd. euroa vuonna 2026

Aluekohtainen yli/alijäämä kehitys 2023-2026

Alue	Yli/alijäämä 2023	Kertynyt yli/alijäämä 2023	Yli/alijäämä 2024	Kertynyt yli/alijäämä 2024	Yli/alijäämä 2025	Kertynyt yli/alijäämä 2025	Yli/alijäämä 2026	Kertynyt yli/alijäämä 2026	Kertynyt yli/alijäämä / as 2026
Kymenlaakso	-31 M€	-31 M€	-74 M€	-105 M€	-30 M€	-135 M€	-38 M€	-173 M€	-1 091 €
Kanta-Häme	-60 M€	-62 M€	-82 M€	-144 M€	-18 M€	-162 M€	-21 M€	-183 M€	-1 079 €
Keski-Suomi	-113 M€	-112 M€	-112 M€	-224 M€	-15 M€	-239 M€	-14 M€	-253 M€	-926 €
Itä-Uusimaa	-35 M€	-35 M€	-46 M€	-81 M€	-4 M€	-85 M€	-4 M€	-89 M€	-899 €
Pohjois-Savo	-63 M€	-63 M€	-95 M€	-157 M€	-41 M€	-198 M€	-17 M€	-215 M€	-867 €
Keski-Pohjanmaa	-21 M€	-20 M€	-22 M€	-43 M€	-2 M€	-44 M€	-4 M€	-48 M€	-715 €
Päijät-Häme	-46 M€	-45 M€	-62 M€	-106 M€	-18 M€	-125 M€	-21 M€	-146 M€	-713 €
Etela-Savo	-43 M€	-34 M€	-40 M€	-75 M€	1 M€	-74 M€	-19 M€	-92 M€	-711 €
Etela-Pohjanmaa	-46 M€	-45 M€	-49 M€	-95 M€	-9 M€	-104 M€	-21 M€	-125 M€	-656 €
Vantaa ja Kerava	-104 M€	-104 M€	-113 M€	-217 M€	31 M€	-187 M€	17 M€	-169 M€	-592 €
Kainuu	-19 M€	-19 M€	-27 M€	-47 M€	5 M€	-41 M€	3 M€	-38 M€	-548 €
Pohjanmaa	-38 M€	-38 M€	-47 M€	-85 M€	8 M€	-77 M€	-11 M€	-88 M€	-496 €
Keski-Uusimaa	-67 M€	-67 M€	-55 M€	-122 M€	37 M€	-85 M€	5 M€	-80 M€	-389 €
Satakunta	-52 M€	-51 M€	-88 M€	-138 M€	38 M€	-101 M€	20 M€	-81 M€	-381 €
Etela-Karjala	-30 M€	-33 M€	-39 M€	-72 M€	4 M€	-68 M€	29 M€	-39 M€	-315 €
Pohjois-Karjala	-23 M€	-24 M€	-32 M€	-56 M€	15 M€	-41 M€	13 M€	-28 M€	-174 €
Lappi	-91 M€	-90 M€	-70 M€	-160 M€	82 M€	-78 M€	80 M€	2 M€	10 €
Varsinais-Suomi	-148 M€	-147 M€	-162 M€	-309 M€	138 M€	-171 M€	276 M€	105 M€	214 €
Pohjois-Pohjanmaa	-73 M€	-83 M€	-91 M€	-173 M€	131 M€	-42 M€	166 M€	124 M€	296 €
Pirkanmaa	-137 M€	-136 M€	-70 M€	-206 M€	237 M€	31 M€	260 M€	292 M€	541 €
Helsinki	29 M€	29 M€	-33 M€	-4 M€	201 M€	197 M€	169 M€	366 M€	543 €
Länsi-Uusimaa	-107 M€	-122 M€	-12 M€	-134 M€	219 M€	85 M€	223 M€	308 M€	622 €
Manner-Suomi yhteensä	-1 317 M€	-1 333 M€	-1 422 M€	-2 753 M€	1 011 M€	-1 743 M€	1 090 M€	-652 M€	-117 €

- Taulukko järjestetty vuoden 2026 kertyneen asukaskohtaisen yli/alijäämän mukaan nousevaan järjestykseen
- Vain 6 aluetta saisi alijäämänsä katettua ja näistä esim. Lapin muutosohjelman toteutuskelpoisuus on kyseenalainen (sopeutustavoite yli 10 % rahoituksesta)
- 8 alueella kertynyt alijäämä olisi yli 700 euroa per asukas (reilusti yli 10 % rahoituksesta), mikä vaatisi useamman vuoden lisäsopeutusta

5

Laskentaoletukset

- Vuoden 2024 nettokustannukset laskettu alueiden tilinpäätösennusteiden perusteella.
- Vuosille 2025 ja 2026 nettokustannuksia korotettu THL:n AlueSOME-mallin alueellisella palvelutarpeen sekä KO:n ennusteen hintakomponentin (2025: 3,0 %, 2026: 3,9 %) summalla.
- Vuosien 2025 ja 2026 nettokustannuksista vähennetty alueiden muutosohjelmien kokonaissopeutustavoite täysimääräisesti ko. vuodelle.
- Rahoitus VM:n syksyn painelaskelman mukaisesti.

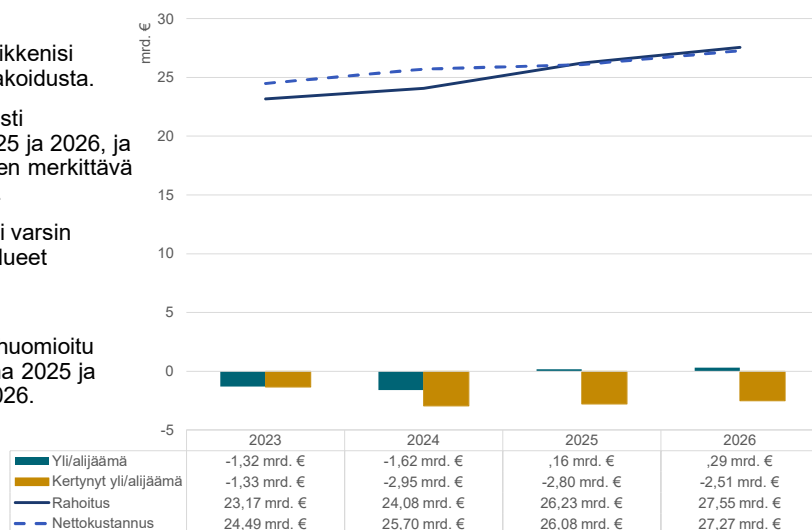

6

Skenaario B: Vuoden 2024 alijäämä heikkenee ja muutosohjelmien tavoitteet toteutuvat osittain

Hyvinvointialueiden talouden kehitys 2023-2026

- Vuoden 2024 alijäämä heikkenisi hieman (n. 190 milj.) ennakkoidusta.
- HVA-talous kääntyy niukasti ylijäämäiseksi vuonna 2025 ja 2026, ja vuodelle 2026 jäisi edelleen merkittävä alijäämä (2,5 mrd. euroa).
- Kustannuskehitys olisi silti varsin maltillista 2024-2025 eli alueet kuitenkin onnistuisivat sopeutuksessaan.
- Alueiden sopeutustoimia huomioitu yht. 650 milj. euroa vuonna 2025 ja 794 milj. euroa vuonna 2026.

Aluekohtainen yli/alijäämä kehitys 2023-2026

Alue	Yli/alijäämä 2023	Kertynyt yli/alijäämä 2023	Yli/alijäämä 2024	Kertynyt yli/alijäämä 2024	Yli/alijäämä 2025	Kertynyt yli/alijäämä 2025	Yli/alijäämä 2026	Kertynyt yli/alijäämä 2026	Kertynyt yli/alijäämä / as 2026
Kanta-Häme	-60 M€	-62 M€	-88 M€	-150 M€	-38 M€	-189 M€	-35 M€	-224 M€	-1 321 €
Keski-Suomi	-113 M€	-112 M€	-122 M€	-234 M€	-60 M€	-294 M€	-60 M€	-354 M€	-1 296 €
Kymenlaakso	-31 M€	-31 M€	-81 M€	-112 M€	-41 M€	-153 M€	-45 M€	-198 M€	-1 246 €
Itä-Uusimaa	-35 M€	-35 M€	-49 M€	-84 M€	-20 M€	-104 M€	-17 M€	-122 M€	-1 228 €
Pohjois-Savo	-63 M€	-63 M€	-105 M€	-168 M€	-59 M€	-227 M€	-41 M€	-268 M€	-1 080 €
Keski-Pohjanmaa	-21 M€	-20 M€	-25 M€	-45 M€	-10 M€	-55 M€	-10 M€	-65 M€	-960 €
Etela-Savo	-43 M€	-34 M€	-46 M€	-81 M€	-13 M€	-94 M€	-22 M€	-116 M€	-896 €
Satakunta	-52 M€	-51 M€	-96 M€	-147 M€	-15 M€	-162 M€	-25 M€	-187 M€	-881 €
Vantaa ja Kerava	-104 M€	-104 M€	-122 M€	-226 M€	-10 M€	-236 M€	-15 M€	-251 M€	-880 €
Kainuu	-19 M€	-19 M€	-30 M€	-50 M€	-6 M€	-56 M€	-6 M€	-62 M€	-879 €
Paijat-Häme	-46 M€	-45 M€	-69 M€	-114 M€	-35 M€	-149 M€	-30 M€	-179 M€	-875 €
Etela-Pohjanmaa	-46 M€	-45 M€	-57 M€	-102 M€	-27 M€	-129 M€	-32 M€	-161 M€	-845 €
Etela-Karjala	-30 M€	-33 M€	-44 M€	-77 M€	-17 M€	-93 M€	-4 M€	-98 M€	-780 €
Keski-Uusimaa	-67 M€	-67 M€	-62 M€	-128 M€	-6 M€	-134 M€	-22 M€	-157 M€	-762 €
Pohjanmaa	-38 M€	-38 M€	-54 M€	-92 M€	-14 M€	-105 M€	-22 M€	-128 M€	-719 €
Lappi	-91 M€	-90 M€	-78 M€	-168 M€	25 M€	-143 M€	31 M€	-112 M€	-636 €
Pohjois-Karjala	-23 M€	-24 M€	-38 M€	-62 M€	-2 M€	-64 M€	3 M€	-61 M€	-375 €
Varsinais-Suomi	-148 M€	-147 M€	-179 M€	-326 M€	54 M€	-271 M€	139 M€	-132 M€	-269 €
Pohjois-Pohjanmaa	-73 M€	-83 M€	-105 M€	-188 M€	51 M€	-138 M€	82 M€	-55 M€	-133 €
Pirkanmaa	-137 M€	-136 M€	-88 M€	-224 M€	130 M€	-94 M€	148 M€	55 M€	101 €
Länsi-Uusimaa	-107 M€	-122 M€	-26 M€	-148 M€	139 M€	-9 M€	154 M€	144 M€	291 €
Helsinki	29 M€	29 M€	-54 M€	-25 M€	129 M€	104 M€	117 M€	221 M€	328 €
Manner-Suomi yhteensä	-1 317 M€	-1 333 M€	-1 618 M€	-2 952 M€	156 M€	-2 796 M€	287 M€	-2 509 M€	-450 €

- Taulukko järjestetty vuoden 2026 kertyneen asukaskohtaisen yli/alijäämän mukaan nousevaan järjestykseen
- Vain 3 aluetta saisi alijäämänsä katettua
- 15 alueella kertynyt alijäämä olisi yli 700 euroa per asukas (reilusti yli 10 % rahoituksesta), mikä vaatisi useamman vuoden lisäsopeutusta

Laskentaoletukset

- Vuoden 2024 koko maan alijäämää heikennetty n. 190 milj. euroa perustuen elokuun tietoihin vuoden alusta kertyneistä toimintakuluista (+5 % viime vuodesta, kun tilinpäätösennusteessa +3,6 %) → vastaa karkeasti alueiden muutosohjelmien toimenpiteiden epävarmuutta.
- Vuosille 2025 ja 2026 nettokustannuksia korotettu THL:n AlueSOME-mallin alueellisella palvelutarpeen sekä KO:n ennusteen hintakomponentin (2025: 3,0 %, 2026: 3,9 %) summalla.
- Vuosien 2025 ja 2026 nettokustannuksista vähennetty **puolet** alueiden muutosohjelmien kokonaissopeutustavoitteesta ko. vuodelle.
 - Perustuu alueiden tämän vuoden ennusteeseen toimenpiteiden toteumisesta
- Rahoituksen vuoden 2026 jälkikätestarkistuksessa huomioitu heikennetty vuoden 2024 alijäämä.

Liitteet

Liite 1: Muutosohjelmien tavoitellut kustannusvaikutukset 2024-2026, osuus rahoituksesta ja ennuste 2024

Hyvinvointialue	Tavoite 2024	Osuus rahoituksesta (%) 2024	Ennuste 2024	Ennusteen osuus tavoitteesta (%) 2024	Tavoite 2025	Osuus rahoituksesta (%) 2025	Tavoite 2026	Osuus rahoituksesta (%) 2026
Etela-Karjala	21 542 849 €	3.8 %	13 759 187 €	64 %	30 735 045 €	5.1 %	65 135 000 €	10.4 %
Etela-Pohjanmaa	15 347 300 €	1.7 %	2 761 000 €	18 %	20 512 600 €	2.1 %	20 611 950 €	2.1 %
Etela-Savo	31 450 000 €	4.4 %	22 397 000 €	71 %	16 977 000 €	2.2 %	6 335 000 €	0.8 %
Helsinki	26 548 038 €	1.0 %	15 856 787 €	60 %	15 447 750 €	0.5 %	7 616 000 €	0.2 %
HUS	149 700 000 €		97 280 000 €	65 %	237 600 000 €		257 600 000 €	
Itä-Uusimaa	7 096 000 €	1.8 %			10 392 000 €	2.4 %	8 568 000 €	1.9 %
Kainuu	9 905 500 €	2.6 %	7 308 000 €	74 %	16 440 000 €	4.1 %	17 048 000 €	4.1 %
Kanta-Häme	16 840 000 €	2.3 %	11 300 000 €	67 %	27 490 000 €	3.4 %		
Keski-Pohjanmaa	5 000 000 €	1.6 %	3 485 000 €	70 %	11 670 000 €	3.5 %	10 940 000 €	3.1 %
Keski-Suomi	47 743 000 €	4.0 %	20 404 850 €	43 %	69 015 000 €	5.4 %	90 185 000 €	6.9 %
Keski-Uusimaa	9 158 000 €	1.1 %	5 080 000 €	55 %	42 864 500 €	5.0 %	21 424 000 €	2.4 %
Kymenlaakso	9 000 000 €	1.1 %	5 100 000 €	57 %	8 300 000 €	0.9 %	10 900 000 €	1.2 %
Länsi-Uusimaa	58 425 000 €	3.3 %			58 425 000 €	3.0 %	58 425 000 €	2.8 %
Lappi	47 000 000 €	5.1 %	8 983 000 €	19 %	98 000 000 €	9.7 %	98 000 000 €	9.3 %
Päijät-Häme	18 000 000 €	2.0 %	14 901 000 €	83 %				
Pirkanmaa	120 200 000 €	5.3 %	67 000 000 €	56 %	176 400 000 €	7.0 %	223 000 000 €	8.5 %
Pohjanmaa	27 909 564 €	3.5 %	27 986 000 €	100 %	30 000 000 €	3.6 %	22 000 000 €	2.5 %
Pohjois-Karjala	10 000 000 €	1.3 %	10 000 000 €	100 %	20 000 000 €	2.4 %	20 000 000 €	2.3 %
Pohjois-Pohjanmaa	130 000 000 €	7.2 %	76 620 000 €	59 %	130 000 000 €	6.6 %	167 000 000 €	8.0 %
Pohjois-Savo	32 650 000 €	2.7 %	21 138 000 €	65 %	15 800 000 €	1.2 %	47 300 000 €	3.5 %
Satakunta	31 300 000 €	3.1 %	18 525 000 €	59 %	88 000 000 €	8.2 %		
Vantaa ja Kerava	23 399 876 €	2.2 %	16 000 416 €	68 %	28 932 088 €	2.4 %	28 932 088 €	2.3 %
Varsinais-Suomi	49 010 000 €	2.4 %	32 297 000 €	66 %	130 516 000 €	5.6 %	274 136 000 €	11.2 %
Manner-Suomi yhteensä	897 225 127 €	3.5 %	498 182 240 €	56 %	1 283 516 983 €	3.9 %	1 455 156 038 €	4.6 %

Liite 2: Hyvinvointialueiden kustannuskehitys 3-8/2024* verrattuna 3-8/2023

- Toimintakulujen kumulatiivinen summa vuoden alussa oli elokuussa +5 % korkeampi kuin edellisenä vuonna.
- Viime vuoden mukaisella kustannuskehityksellä toimintakulut vuoden 2024 lopussa olisivat n. **29,2 mrd. euroa** eli yli 400 milj. euroa korkeammat kuin tilinpäätösennusteissa.
- Toimintatuottojen kehitys myös tilinpäätösennustetta vahvempaa, mutta loppuvuoden kertymään liittyy enemmän ulkopuolisia epävarmuustekijöitä (esim. avustukset).

